

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ObdoV/10/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014898549
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:9014898549.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: TULLA ENTERPRISES LTD., 4th floor, Lawford House, Albert Place, Londýn N3 1RL, United Kingdom, identifikačné číslo 04345575, zast. JUDr. Jurajom Kulom, advokátom so sídlom Mäsiarska 30, Košice, proti žalovaným: 1/ Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., Prešovská 48, Bratislava, IČO: 35 850 370, zast. AK Mišík, s. r. o., Prievozská 4B, Bratislava, 2/ Trnavská vodárenská spoločnosť, a. s., Priemyselná 10, Piešťany, IČO: 36 252 484 a 3/ Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s., Nábrežie za hydrocentrálou 4, Nitra, IČO: 36 550 949, zast. AK Mišík, s. r. o., Prievozská 4B, Bratislava, o zaplatenie 13 277 567,55 Eur (400 000 000,-- Sk) s príslušenstvom zo zmienek a o návrhu žalobcu na prerušenie konania, o dovolaní žalovaného 1/ a 3/ proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2014, č. k. 5Obo/5/2013-616, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaného 1/ a 3/ o d m i e t a .
Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 10. 10. 2012, č. k. 29Cb/56/2002-567, návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol, konanie vo veci samej zastavil a o trovách konania vyslovil, že o ich náhrade a o vrátení preddavku súd rozhodne do 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Z odôvodnenia uznesenia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca návrhom zo 14. 09. 2012 navrhol, aby súd prerušil konanie vo veci podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., a to z dôvodu, že prebieha iné konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať zásadný význam pre rozhodnutie súdu. Za takúto otázku považoval skutočnosť, že uplatnil svoje právo na Ústavnom súde SR, a to so sťažnosťou z 31. 08. 2012 proti porušovaniu základných práv, vyplývajúcich z Ústavy SR a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Prvostupňový súd po preskúmaní návrhu na prerušenie konania zo 14. 09. 2012 a obsahu predmetného spisu zistil, že uznesením Krajského súdu v Bratislave vydaného 02. 07. 2012, č. k. 29Cb/56/2002-530 bola účastníkom konania uložená povinnosť podľa § 141a O. s. p. zložiť preddavok na trovy konania v sume 663 878,38 Eur. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 04. 07. 2012. Žalovaní preddavok na trovy

konania zložili v súdom určenej lehote a žalobca ku dňu vydania napadnutého uznesenia si svoju povinnosť nesplnil, napriek riadnemu poučeniu o následkoch. Súd prvého stupňa na základe § 141a ods. 1 O. s. p. z dôvodu, že žalobca preddavok v určenej lehote nezložil, konanie vo veci samej zastavil.

Na odvolanie žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, napadnutým uznesením z 29. 01. 2014, č. k. 5Obo/5/2013-616, uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd poukázal na to, že prvostupňový súd v uznesení č. k. 29Cb/56/2002-530, uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania: 1./ žalobcovi v sume 663 878,38 Eur a žalovaným I., II. a III. preddavok na trovy konania v sume 663 878,38 Eur spoločne a nerozdielne. Z predmetného uznesenia podľa odvolacieho súdu, nie je možné vyvodit', či preddavok na trovy konania mali žalovaní v I. až III. rade platiť spoločne a nerozdielne, alebo či každému z nich bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy konania po 663 878,38 Eur. Z oznámenia účtovníčky Krajského súdu v Bratislave, nedatovaného, vyplýva, že na účet Krajského súdu v Bratislave bola zložená: 1./ suma 190 866,-- Eur od Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, 2./ suma 373 432,-- Eur od Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti a 3./ suma 99 582,-- Eur od Trnavskej vodárenskej spoločnosti. V tej súvislosti odvolací súd poukázal na rozhodnutie Ministerstva pôdohospodárstva SR § 15 zák. č. 111/1990 Zb. a § 11 zák. č. 92/1991 Zb., v súlade s privatizačnými majetkami a rozhodnutiami Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku SR č. 801 z 28. marca 2002 z ktorých nevyplýva, že žalovaní ako právni nástupcovia pôvodne žalovaného záväzky i neznáme, viažuce sa k majetku vloženého FNM SR z majetku pôvodne zrušeného štátneho podniku Západoslovenské vodárne a kanalizácie by mali hradiť spoločne a nerozdielne. Rovnako podľa odvolacieho súdu, z odôvodnenia predmetného uznesenia nie je zrejmé, na základe akých skutkových zistení dospel prvostupňový súd k názoru, že u žalobcu nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. Odvolací súd dodal, že prvostupňový súd si bez ďalšieho osvojil tvrdenia žalovaného v III. rade, ktorý navrhol súdu prvého stupňa, aby rozhodol o zložení preddavku na trovy konania podľa § 141a ods. 1 O. s. p. Pretože vyššie uvedené nejasnosti uznesenia súdu prvého stupňa o zložení preddavku na trovy konania sú takého charakteru, že ho robia zmätočným, i následný postup prvostupňového súdu o zastavení konania podľa § 141a ods. 1 O. s. p. s odvolaním sa na toto uznesenie nie je možné vecne a právne posúdiť. V ďalšom odvolací súd poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 551/2012-60 z 19. júna 2013, ako aj na odlišné stanovisko ústavného sudcu - predsedu ústavného senátu I. JUDr. Milana Ľalíka.

Odvolací súd z uvedených dôvodov dotknuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O. s. p.). Odvolací súd uviedol, že úlohou súdu prvého stupňa bude zistiť, či na strane žalovaných ide o spoločenstvo účastníkov podľa § 91 ods. 1 alebo § 91 ods. 2 O. s. p., čo má vplyv na uloženie povinnosti (sumy) preddavku na trovy konania a v zmysle tohto zistenia ďalej konať vo veci preddavku na trovy konania.

V napadnutom uznesení ďalej Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený (§ 16 O. s. p.) uviedol, že sa vznesenou námietkou zaujatosti žalobcom v jeho odvolaní nezaoberal z dôvodu, že sudkyňa JUDr. Helena Škrinárová, ktorá vydala napadnuté uznesenie, ale až následne v odvolaní bola žalobcom namietaná, a to z dôvodu jej bezpredmetnosti, keďže JUDr. Škrinárová má prerušený výkon sudcu podľa § 24 ods. 1 zákona č. 385/2002 Z. z. od 01. 01. 2014. Odvolací súd zároveň dodal, že námietka žalobcu o nesprávnom postupe súdu prvého stupňa, t. j. že tento mal najskôr rozhodnúť o návrhu žalobcu na prerušenie konania, je v štádiu rozhodovania odvolacieho súdu irelevantná, keďže ústavný súd o sťažnosti žalobcu rozhodol Nálezom sp. zn. I. ÚS 551/2012-60 dňa 19. 06. 2013 tak, že základné právo žalobcu na súdnu ochranu porušené nebolo.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali v zákonnej lehote dovolanie žalovaní 1/. a 3/ a navrhli, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnili ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p. v znení účinnom do 1. januára 2015 (ďalej len „O. s. p.“) a tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm. b/ O. s. p.), pričom

napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení celej veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Dovolatelia uviedli, že podľa názoru odvolacieho súdu je inštitút preddavku na trovy konania podľa § 141a O. s. p. obmedzením práva žalobcu na prístup k súdu. Tento názor je podľa dovolateľov arbitrárny, zasahujúci do práva na súdnu a inú právnu ochranu dovolateľov podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, pretože ide o priamy a záväzný pokyn odvolacieho súdu adresovaný súdu prvého stupňa ohľadom možnosti aplikácie inštitútu preddavku na trovy konania. Týmto postupom sa podľa dovolateľov v celom rozsahu marí, spochybňuje a odníma právo účastníkov konania konať pred súdom, ako aj uplatňovať a vykonávať procesné práva, ku ktorým patrí aj právo požadovať zloženie preddavku na trovy konania. Kvôli takémuto postupu odvolacieho súdu je preto vylúčené, aby súd prvého stupňa vecne vyhovel už podanému návrhu na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania a v prípade nezloženia preddavku, konanie zastavil. Uvedený postup odvolacieho súdu, ktorý je podľa dovolateľov v rozpore s právnym poriadkom, predstavuje zásah do ich procesného práva. Dovolatelia majú za to, že uvedeným postupom odvolacieho súdu a formuláciou záväzného, avšak arbitrárneho právneho názoru na inštitút preddavku na trovy konania bez právneho základu, sa im odňala možnosť konať pred súdom, čím sa založila prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Podľa dovolateľov je názor odvolacieho súdu ohľadom aplikácie inštitútu preddavku na trovy konania arbitrárny. Dovolatelia zdôraznili, že inštitútom preddavku na trovy konania podľa § 141a O. s. p. zákonodarcu do právneho poriadku inkorporoval prostriedok ochrany účastníka konania. V sporoch, v ktorých je uplatňovaná vyššia peňažná suma, je strana vystupujúca ako žalovaný často v situácii, že je voči tejto strane uplatňovaný návrh javiaci sa ako šikanózný. Účelom zavedenia tohto inštitútu je preto chrániť majetkové záujmy žalovaného, ktorému s účasťou v súdnom konaní vznikajú náklady, ktoré mu pravdepodobne uhradené nebudú. Uvedený účel inštitútu preddavku na trovy konania preto napĺňa legitímne ciele a predstavuje vyváženie záujmov účastníkov konania na rôznych procesných stranách. Arbitrárnosť je podľa dovolateľov zrejmá najmä z toho dôvodu, že pri strete jednotlivých práv účastníkov konania má všeobecný súd aplikovať procesné predpisy vyvážene, nie ako v danom prípade, kedy dispozičnú zásadu žalobcu súd absolutizoval na úkor ochrany procesných práv žalovaných. Podľa dovolateľov, odvolací súd v danom prípade postupoval v rozpore s vysloveným právne záväzným názorom Ústavného súdu SR, ako aj vlastnou rozhodovacou činnosťou. Dovolatelia dodali, že ani v jednom z dostupných rozhodnutí uvedených v dovolaní, a to námietkam dovolateľov, súd nevyslovil, že už samotným uložením povinnosti zložiť preddavok na trovy konania, sa účastníkovi konania odníma možnosť konať pred súdom. Uloženie povinnosti takýto preddavok zložiť, nebolo akceptované ako dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Za zmätočné považujú dovolatelia úvahy odvolacieho súdu o nejasnosti ohľadom plnenia uloženej povinnosti zaplatiť preddavok na trovy konania spoločne a nerozdielne, ako aj splnenia predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov. Dovolatelia uviedli, že z rozhodnutia údajne nie je zrejmé, či bolo účastníkom uložené zložiť preddavok vo výške 663 878,38 Eur spoločne a nerozdielne, alebo že či každý zo žalovaných mal platiť preddavok v sume 663 878,38 Eur. Dovolatelia sa domnievajú, že takáto výtka odvolacieho súdu je zmätočná, pretože z druhej časti enunciatu uznesenia súdu prvého stupňa zo dňa 02. 07. 2012 výslovne vyplýva, že žalovaní boli vyzvaní na zloženie sumy preddavku spoločne a nerozdielne, nie každý zvlášť. Ak mal odvolací súd pochybnosti o nesprávnom zaviazaní zložiť sumu preddavku spoločne a nerozdielne, mal podľa dovolateľov k tejto veci uviesť svoj právny názor a usmerniť tak súd prvého stupňa. K splneniu predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov dovolatelia uviedli, že žalobca o oslobodenie od súdnych poplatkov nepožiadala po oboznámení sa s návrhom žalovaných, nepodal návrh na jeho oslobodenie od platenia, preto nebol naplnený základný predpoklad na priznanie jeho oslobodenia podľa § 138 O. s. p., resp. nemožnosť uloženia povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O. s. p.

Dovolatelia majú tiež za to, že odvolací súd svoj postup náležite nezdôvodnil, pretože napadnuté rozhodnutie je postavené na takých skutočnostiach a právnom hodnotení, ktoré v konaní neboli uvedené a odvolací súd účastníkom konania neumožnil k takýmto skutočnostiam a hodnoteniam podať

vyjadrenie, čím podľa dovolateľov došlo aj k vydaniu prekvapivého rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) najskôr skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O. s. p. (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie v občianskom súdnom konaní je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým môže dovolací súd zasiahnuť do už odvolacím súdom právoplatne nastoleného stavu právnej istoty účastníkov konania o predmete konania. Preto dovolanie neslúži na nápravu akýchkoľvek vád prvostupňovej alebo druhostupňovej fázy základného konania, ale len vád, ktorých závažnosť zákonodarcu povýšil nad právnu istotu účastníkov konania (I. ÚS 35/2013).

Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [§ 238 O. s. p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O. s. p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných vád (§ 237 O. s. p.). Dovoláním z dôvodov uvedených v ust. § 237 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z vád uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j., ak sa stali skutočnosť, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu. K tomu či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z vád uvedených v ust. § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (ust. § 242 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Podľa ust. § 239 ods. 1 O. s. p., dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, alebo, ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska.

Podľa ust. § 239 ods. 2 O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014, dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak:

- a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,
- b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,
- c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je napadnuté dovoláním, nevykazuje znaky niektorého z týchto uznesení, nemožno prípustnosť dovolania z ustanovenia § 239 O. s. p. vyvodiť.

Dovolatelia vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. v dovolaní nenamietali a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku, preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolatelia vo svojom dovolaní namietli vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. sa rozumie taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa dovolateľov odvolací súd vysloveným záväzným právnym názorom ohľadom aplikácie inštitútu preddavku na trovy konania im odňal možnosť konať pred súdom, rozhodnutie odvolacieho súdu považujú za arbitrárne, zmätočné, nepreskúmateľné a prekvapivé.

Právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej dohovor) a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (napr. II. ÚS 383/06).

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. Apríla 1993, séria A. č.254-B, s.49, § 30).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov správal, prečo nevykonával i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil.

Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdov, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozsudku by malo účastníkom konania dovoľovať posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

Ust. § 157 ods. 2 O. s. p. sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Avšak aj odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí účastníkov konania jednoznačne presvedčiť o správnosti záverov súdu a rovnako v prípade kontroly správnosti rozhodnutia musí odôvodnenie rozhodnutia slúžiť na objasnenie dôvodov konkrétneho rozhodnutia súdu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné,

neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Dovolací súd preskúmaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu zistil, že nedošlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu spĺňa kritéria pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., tak z formálneho, ako aj obsahového hľadiska, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie uznesenia zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, jednotlivé časti odôvodnenia a ich obsahová (materiálna) náplň zakladá v súhrne jeho zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Odvolací súd jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa pre jeho nepreskúmateľnosť ohľadom naplnenia podmienok v zmysle ust. § 141a ods. 1 O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Primerane vysvetlil podmienky zloženia preddavku na trovy konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.) Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaných 1/ a 3/.

Podľa dovolateľov odvolací súd im odňal možnosť konať pred súdom nesprávne vysloveným záväzným právnym názorom na nemožnosť aplikácie inštitútu preddavku na trovy konania.

Podstatou uvedenej dovolacej námietky je, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Z určujúceho - obsahového - hľadiska (viď § 41 ods. 2 O. s. p.) nejde o námietku odňatia možnosti konať pred súdom, ale o námietku inú, ktorú dovolatelia uvádzajú vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právneho záveru odvolacieho súdu (jeho právneho posúdenia) vysloveného k aplikácii ust. § 141a O. s. p.

Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p.

Dovolací súd dodáva, že pri zrušení rozhodnutia a následnom vrátení veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie je odvolací súd povinný vysloviť v odôvodnení zrušovacieho uznesenia právny názor na danú vec, ktorý slúži súdu prvého stupňa na usmernenie jeho ďalšej činnosti. Vysloveným právnym názorom bez ohľadu na to, či je to vo vzťahu k chybám hmotnoprávneho alebo procesného charakteru je súd prvého stupňa viazaný (§ 226 O. s. p.) Pri viazanosti súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu je dvojínštančnosť súdneho konania zachovaná, pretože účastníci konania v pokračujúcom konaní (po zrušení a vrátení veci odvolacím súdom) môžu uplatniť všetky svoje procesné práva, ktoré im Občiansky súdny poriadok priznáva, vrátane práv na využitie riadnych, prípadne mimoriadnych opravných prostriedkov.

K samotnej aplikácii inštitútu zloženia preddavku na trovy konania a vylúčenia dovolateľov z ich procesných práv dovolací súd dodáva, dovolatelia mohli podať návrh na uloženie povinnosti zaplatiť preddavok na trovy konania, ktorý návrh žalovaný 3/ aj podal, o tomto návrhu súdmi bolo i rozhodnuté a odvolací súd skúmal v odvolacom konaní, či sú naplnené predpoklady pre zastavenie konania podľa § 141a ods. 1 O. s. p. Skutočnosť, že dovolatelia sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení

práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (viď IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (viď I. ÚS 50/04).

Naviac ako tiež vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, k odňatiu možnosti konať pred súdom by došlo za situácie, keby bolo konanie podľa § 141a ods. 1 O. s. p. zastavené, hoci by neboli splnené predpoklady pre zastavenie konania.

Napokon nie je opodstatnená ani námietka dovolateľov, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo podľa ich názoru prekvapivé. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa, resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných (nových dôvodoch), než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat správnosť „nového“ právneho záveru zaujatého až v odvolacom konaní. V danom prípade súdy oboch stupňov rozhodovali o podmienkach zastavenia konania pre nezaplatenie preddavku na trovy konania a dovolatelia museli predvídať, čo odvolací súd bude v odvolacom konaní posudzovať a preskúmať s prihliadnutím na rozsah a dôvody podaného odvolania.

Pretože Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že dovolateľom boli upreté procesné práva, z uplatnenia ktorých by boli postupom súdov vylúčení, z vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že postupom súdov nebola dovolateľom odňatá možnosť konať pred súdom, ani upreté právo na spravodlivý proces, ktoré by zakladali prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Dovolanie je ďalej odôvodnené aj vadami konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (tzv. inými vadami konania) a nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý však možno uplatniť len v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

Keďže v danom prípade dovolanie žalovaných 1/ a 3/ proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O. s. p. prípustné a vady uvedené v § 237 písm. f/ O. s. p. (ani žiadna iná procesná vada v zmysle citovaného ustanovenia) zistená nebola, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, dovolanie žalovaných 1/ a 3/ podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako neprípustné odmietol. So zreteľom na odmietnutie dovolania pre jeho neprípustnosť (§ 218 ods. 1 písm.

c/ O. s. p.), nezaoberal sa dovolací súd otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

O podanom návrhu na zmenu účastníka na strane žalobcu rozhodne súd prvého stupňa v ďalšom konaní.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto by mal právo na náhradu trov konania. Keďže mu však trovy v dovolacom konaní nevznikli, dovolací súd mu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.